ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1.-3/21/2646

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Sirje Biin
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	17.09.2021, Tallinn
Vaide esitamise aeg	08.08.2021 (inspektsioonis registreeritud 09.08.2021)
Teabevaldaja	RB Rail AS Eesti filiaal e-posti aadress: info@railbaltica
Teabevaldaja vastutav isik	juhataja
Vaide esitaja (teabenõudja)	MTÜ ARB e-posti aadress: toimkond@avalikultrailbalticust.ee

RESOLUTSIOON:
avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lg 1 punkti 3, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja korrakaitseseaduse (KorS) § 28 lõike 1 alusel

1) teen vaideotsuse rahuldada vaie täielikult;
2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
Vaadata MTÜ ARB 26.07.2021 teabenõue uuesti läbi, vajadusel täpsustada nõuet ning väljastada küsitud teave juurdepääsupiiranguteta osas või keelduda täitmisest seaduses sätestatud alustel. Teabenõude täitmisest keeldumisel tuleb seda põhjendada.
3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 11.10.2021.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (ülaltoodud punkt 2) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:
- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:
Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:
Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspektsioon ettekirjutuse adressaadile avaliku teabe seaduse § 51 lõike 3 alusel:

sunniraha 2000 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. MTÜ ARB esitas 26.07.2021 RB Rail AS-le teabenõude: *Taavi Aas oma kirjas 04.05.2021 nr 1.15-4/21-2544-2 viitab, et viimastes CEF rahataotlustes on osas D 5.4 tekst „Air pollution calculation and its methodology were reviewed and confirmed by peer reviewers of CBA". Ministri kirja kohaselt kasutas ühisettevõte RB Rail AS RB kulu-tulu analüüsi metoodika ning tulemuste hindamisel ka Euroopa Komisjoni liikuvuse ja transpordi ning regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraatide soovitatud, suuremahuliste transporditaristu arendusprojektide rahastustaotluste hindamise kogemusega konsultatsiooniettevõtet. Mainitud ettevõtte kontaktandmete ja kinnituste koopiate saamiseks soovitab minister pöörduda Teie poole. Palun saatke taotluses viidatud kinnituste koopiad ning konsultatsiooniettevõtte kontaktandmed.*
2. RB Rail AS vastas 05.08.2021: *RB Rail AS on korduvalt juba vastanud Teie erinevatele järelepärimistele tasuvusanalüüside ning nende koostajate osas. Rahastustaotluste hindamisega tegelevate konsultatsiooniettevõtete kontaktandmete ja kinnituste osas ei ole meil täiendavalt midagi lisada.*
3. MTÜ ARB esitas 09.08.2021 vaide RB Rail AS tegevuse peale, paludes kohustada teabevaldajat väljastama küsitud teave.
4. Andmekaitse Inspektsioon tegi 17.08.2021 RB Rail AS-le järelepärimise (küsimused leitavad alajaotuses *teabevaldaja põhjendused*).
5. Andmekaitse Inspektsioon sai RB Rail AS-lt vastuse 01.09.2021 (vastused leitavad alajaotuses *teabevaldaja põhjendused*).

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:
Esitasime RB Rail AS-le 26.07.2021 teabenõude ning saime sellele vastuse 05.08.21. Vastusest ei selgu, kas küsitud teave on teabevaldajal olemas ning kas sellel on seatud õiguspäraselt juurdepääsu piirang. Loomulikult ei küsi uuesti teavet, mis on meile juba väljastatud. Palun kohustage teabevaldajat korrektselt vastama teabenõudele. Juhul kui meie poolt küsitud teave on neil olemas ning sellele ei ole seatud õiguspärane juurdepääsupiirang palume kohustada teabevaldajat väljastama küsitud teave.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:
Varasemalt on RB Rail AS Eesti filiaali ning vaide esitanud MTÜ ARB kui RB Rail AS poolt veetava projekti opositsioonigrupi vahel toimunud väga ulatuslikud teabevahetused. RB Rail AS Eesti filiaal on jaganud vaide esitajaga informatsiooni ning vastanud küsimustele ulatuses, mis on olnud võimalik lähtudes RB Rail AS võimalustest informatsiooni väljastamisel. Varasemalt on korduvalt vastatud samasisulistele küsimustele, muuhulgas 2018, 20.12.2019 kirjaga nr 6.6/50 või ka 05.08.2021 kirjaga nr 1.13EE-2021-63. Lisaks on info tasuvusanalüüsi kohta kätte saadav ka RB Rail AS kodulehel. Vastuseks esitatud küsimustele teatab RB Rail Eesti filiaal järgmist:

1. Kas RB Rail AS-l on olemas teabenõudes küsitud kinnituste koopiad ja konsultatsioonilettevõtte kontaktandmed?

MTÜ-le ARB on juba 2018 aastal selgitatud, et kogu olemasolev ja avaldatav informatsioon E&Y koostatud tasuvusanalüüsi kohta on avalikustatud Rail Baltica veebilehel ning ka praegu seal kätte saadav.

RB Rail AS on Läti Vabariigis registreeritud ettevõte ja allub Läti Vabariigi seadustele. Ekspertarvamus E&Y koostatud tasuvusanalüüsile koos selles sisalduvate andmetega on kaitstud Läti Vabariigi äriseaduse artiklist 19 tuleneva konfidentsiaalsusnõudega ning lisaks kaitstud ka Euroopa Nõukogu regulatsiooniga nr 1049/2001 (article 4).

2. Kas RB Rail AS on küsitud teabe osas teabevaldajaks lähtudes AvTS § 5 lg-st 2 ja 3?

Täiendavat eksperdi hinnangut tasuvusanalüüsile RB Rail Eesti filiaali valduses ei ole, mistõttu pole RB Rail AS Eesti filiaalil võimalik seda ka MTÜ-le ARB esitada.

3. Kas ja millal on teabenõudjale küsitud teave varasemalt juba väljastatud?

Varasemalt on teabenõudjale korduvalt vastatud, muuhulgas 2018, 20.12.2019 kirjaga nr 6.6/50 või ka 05.08.2021 kirjaga nr 1.13EE-2021-63.

4. Miks juhul, kui RB Rail AS on teabevaldaja, ei ole küsitud teavet väljastatud?

Teave, mida pole teabenõudjale väljastatud, on vastavalt Läti äriseaduse artiklile 19 käsitletav ärisaladusena ja kvalifitseeritud konfidentsiaalsena.

RB Rail AS Eesti filiaal peab informatsiooni jagamisel kolmandatele isikutele arvestama ka lepingupartneritega sõlmitud lepingute sisu ning muuhulgas kokkulepitud konfidentsiaalsuse klausleid. Kellegi huvi rahuldamine ei saa toimuda kellegi teise õiguste rikkumise arvelt. Seetõttu saame kinnitada, et oleme väljastanud kogu info, mida meil on võimalik lähtudes koostöölepingute klauslitest väljastada.

Muuhulgas anname teada, et RB Rail AS on alustanud järgmise vooru CBA väljatöötamise ettevalmistamise protsessi, mis on hõlpsasti leitav meie kodulehel https://www.railbaltica.org/tenders/ ning millele edaspidi tähelepanu soovime pöörata.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:
Vaide esitaja soovis teabenõudega saada koopiaid ekspertide kinnitustest õhusaaste arvutamise ja selle metoodikale ning konsultatsioonilettevõtte kontaktandmeid, mis seonduvad viimaste CEF rahataotlustega. Vaide esitaja ei ole saanud teabevaldajalt selget vastust, kas neil on tema küsitud teave olemas ning kas sellele on seatud juurdepääsupiirang õiguspäraselt.

Teabevaldaja vastas teabenõudele üldsõnaliselt, et on korduvalt juba vastanud teabenõudja järelepärimistele ning neil ei ole kontaktandmete ega kinnituste osas täiendavalt midagi lisada. Sellest vastusest jääb selgusetuks, kas varasematele järelepärimistele vastates on edastatud just sama teavet, mida küsitakse 26.07.2021 teabenõudes. Samuti ei ole märgitud, millal on samasugusele päringule vastatud.

Vastuses inspektsiooni järelepärimisele märgib teabevaldaja samuti, et vaide esitajaga on

toimunud ulatuslik teabevahetus. Viidatud on kahele konkreetsele kirjale ja sellele, et info tasuvusanalüüsi kohta on kätte saadav RB Rail AS kodulehel. Siiski ei ole lisatud linki, kus täpselt info avalikustatud on ning ei ole aru saada, kas see on täpselt see teave, mida teabenõudega sooviti.

Järelepärimise vastuses selgitab teabevaldaja veel, et teave, mida pole teabenõudjale väljastatud, on vastavalt Läti äriseaduse artiklile 19 käsitletav ärisaladusena ja kvalifitseeritud konfidentsiaalsena.

Jääb selgusetuks, missuguse teabe ja millal on teabevaldaja väljastamata jätnud, kas juurdepääsupiirang laieneb kogu dokumendile ning kas seda on teabenõudes üldse küsitud.

AvTS § 9 kohaselt on teabevaldaja kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus.

Kui teabenõudjal ei ole taotletavale teabele juurdepääsuõigust, peab teabevaldaja teabenõude täitmisest keelduma ja seda ka teabenõudjale põhjendama (AvTS § 23 lg 1 p 1 ja lg 3).

Teabevaldaja märgib inspektsioonile vastates, et täiendavat eksperdi hinnangut tasuvusanalüüsile nende valduses ei ole, mistõttu pole seda võimalik ka esitada.

Teabevaldaja saab teabenõude täitmisest keelduda ka siis, kui tal taotletavat teavet ei ole ja ta ei tea, kes seda valdab (AvTS § 23 lg 1 p 2).

Praegusel juhul ei ole teabevaldaja teavet väljastanud ega korrektselt põhjendanud väljastamata jätmist. Üldine vastus, et järelepärimistele on juba varasemalt vastatud ning info on kodulehel avalik, ei ole piisav – see ei vii küsitud teabeni.

Seadus annab teabevaldajale õiguse teabenõude täitmisest keelduda, kui samale teabenõudjale on taotletav teave juba antud ja teabenõudja ei põhjenda vajadust saada teavet teist korda (AvTS § 23 lg 2 p 1). Praegusest teabenõude vastusest ei selgu, kas ja millal on sama teave edastatud ning teabevaldaja ei ole teabenõudjalt ka küsinud, miks seda uuesti vaja on.

AvTS paneb teabevaldajale kohustuse teabenõudjat igakülgselt abistada, selgitada arusaadavalt teabele juurdepääsu korda, tingimusi ja viise ning juhul, kui teabenõue ei ole selge, võtma nõude täpsustamiseks teabenõudjaga ühendust (AvTS § 9 lg 1 p 5 ja § 15).

Teabevaldaja vastus teabenõudjale ei ole arusaadav. Sellest ei selgu, kas küsitud teave on tal olemas, kas ta saab selle väljastada ning kui ei saa, siis miks.

Vaide esitaja märgib vaides, et *ei küsi uuesti teavet, mis on meile juba väljastatud.* Kuigi ka teabenõudja ise ei ole täpsustanud, mis tal olemas on ning mida juurde soovib, ei ole teabevaldaja pidanud vajalikuks nõuet täpsustada.

Eeltoodust selgub, et teabevaldaja ei ole nõuetekohaselt teabenõuet täitnud ega täitmisest keeldunud. Seetõttu teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse vaadata MTÜ ARB 26.07.2021 teabenõue uuesti läbi, vajadusel täpsustada nõuet ning väljastada küsitud teave juurdepääsupiiranguteta osas või keelduda täitmisest seaduses sätestatud alustel. Teabenõude täitmisest keeldumisel tuleb seda põhjendada.

/allkirjastatud digitaalselt/
Sirje Biin
jurist
peadirektori volitusel